
Medvind for medisinsk mikrobiologi

AKTUELT I FORENINGEN

STIG KRINGEN

stig.kringen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Før pandemien var det ikke så mange som egentlig visste hva vi drev med. Nå står leger i kø for å bli mikrobiologer.

PÅ JOBB: Enhetsleder Andreas Lind i klinikk for laboratoriemedisin ved OUS. Foto: Anders Bayer/OUS.

Dette sier legen Andreas Lind. Han er spesialist i faget og styremedlem i Norsk forening for medisinsk mikrobiologi. Lind har det medisinske ansvaret for SARS-CoV-2-diagnostikken ved Oslo universitetssykehus (OUS). SARS-CoV-2 er viruset som forårsaker utbruddet av sykdommen COVID-19.

En spesialist i medisinsk mikrobiologi påviser bakterier, virus og andre smittestoffer. Mikrobiologen har kunnskaper om hvordan man best utreder, behandler og kontrollerer smittestoffer og smittsomme sykdommer.

Interessen for mikrobiologer og virologer eksploderte da pandemien var et faktum. Lind forteller at pressen og lekfolk nå også er veldig interesserte i spørsmål rundt analysene som CT-verdier og antistoff-titere. Dette var helt uinteressant for de fleste for halvannet år siden.

Gir svar på koronaprøver

Mikrobiologenes rolle under pandemien har blant annet vært å få på plass nye analyser for koronaviruset på kort tid og sørge for en rask oppskalering av testkapasiteten.

– Vi har også brukt veldig mye tid og ressurser på svarformidling til rekvirenter og smittevernteam. Norge var ikke forberedt på en pandemi. Her til lands har vi fortsatt en svak infrastruktur innen IKT med lite elektronisk rekvirering og kun mulighet for telefonisk svarformidling til kommuneoverleger. I tillegg til dette har vi måttet opprettholde våre ordinære analysetilbud og har sørget for å få i gang ny forskning på viruset, opplyser Lind.

I januar 2020 lagde og validerte avdeling for mikrobiologi ved OUS sine første in-house analyser for SARS-COV-2. Siden den gang har de hatt det travelt.

Prøvene rant inn og de måtte utvide åpningstidene til døgnet rundt for å sørge for at alle prøver ble analysert på så kort tid som mulig.

– Midt opp i dette var det et enormt press på oss fra myndigheter og rekvirenter om å analysere stadig mer og med enda kortere svartider, et press som vi nå har over oss i enda større grad. I tillegg er det stadig fare for at vi ikke får tak i nødvendig utstyr og reagenser til analysene. Vi har heldigvis kunnet levere hele veien og laboratoriene er stolte over hva de har fått til, forteller Lind.

Fokus på hurtigtester

I et akuttmottak der triagering og pasientplassering er viktig, vil det være behov for hurtigtester. Hurtigtester basert på PCR brukes i stor grad på denne pasientgruppen, med en svartid på cirka én time. Mye av svartiden generelt består av prøvetransport, selve analysen tar om lag fire til seks timer i laboratoriet.

– Testing, isolering, smittesporing og karantene (TISK) gjøres mer målrettet når det er pasientnær diagnostikk og hurtigtester av god kvalitet. Det kan hindre unødvendig karantene og nedstengninger, understreker mikrobiologen.

Flere laboratorier melder nå at de nærmer seg grensen for hvor mange prøver de kan analysere. Hvordan samarbeider laboratoriene for å møte utfordringene? Lind peker på at dette koordineres på et overordnet nivå og at lederne har ukentlige møter der de diskuterer fordelingen.

– Nylig fikk vi inn mer enn 15 000 prøver på én dag ved OUS, noe som oversteg vår kapasitet. Med godt samarbeid mellom oss og andre laboratorier, fikk vi likevel gjennomført analysene, dog med en liten forsinkelse, forklarer Lind.

Han legger til at mikrobiologer har hatt et godt samarbeid med smittevernleger og kommuneoverleger, i tillegg til akuttmedisinere og infeksjonsmedisinere under pandemien.

På spørsmål om hvordan den pågående pandemien har forandret faget medisinsk mikrobiologi, svarer Lind følgende:

– Faget er det samme, men vi har nå blitt tilført midler og muligheter som forhåpentligvis vil kunne føre til bredere og raskere mikrobiologisk diagnostikk også i fremtiden. Vi har fått en enda tydeligere forståelse for viktigheten av gode IT-løsninger og effektiv prøve- og svarformidling. Jeg håper mikrobiologer blir involvert når pandemien skal evalueres og i forberedelsene til neste fremtidige pandemi, i likhet med andre viktige grupper.

Publisert: 25. mai 2021. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. mars 2026.